

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2023-11-16

Närvarande: F.d. justitierådet Mari Andersson samt justitieråden Kristina Svahn Starrsjö och Eric M. Runesson

Information om bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp vid marknadsföring av nya personbilar

Enligt en lagrådsremiss den 2 november 2023 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om information om bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp vid marknadsföring av nya personbilar.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Karin Hassel.

I lagrådsremissen föreslås att det ska införas en ny lag med krav på näringsidkare att lämna information om bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp vid marknadsföring av nya personbilar. Detta för att Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/94/EG av den

13 december 1999 om tillgång till konsumentinformation om bränsleekonomi och koldioxidutsläpp vid marknadsföring av nya personbilar ska genomföras genom lagstiftning.

Förslaget föranleder följande yttrande.

1 §

I andra stycket anges att lagen gäller när näringsidkare visar eller bjuder ut nya personbilar till försäljning eller långtidsuthyrning till konsumenter.

Uttrycket "visar eller bjuder ut" väcker frågor om "visar" är avsett att vara en synonym till "bjuder ut" eller om "visar" avser något annat än att bjuda ut. Om det senare inte är fallet bör orden "visar eller" strykas för att undvika onödiga tolkningsfrågor. I artikel 1 i direktivet (svensk översättning) talas bara om bilar som "utbjuds".

2 §

I paragrafen föreskrivs att information om bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp ska finnas väl synlig på, eller i närheten av, alla nya personbilsmodeller på försäljningsstället.

Det saknas en definition av "personbilsmodell" i lagen liksom i direktivet. Uttrycket väcker frågor. Det skulle kunna innebära att bestämmelsen endast skulle gälla under den första tiden när en ny modell introduceras, även om en sådan tolkning skulle stå i strid med lagens syfte. En anslutande fråga är vad som gäller om det introduceras en ännu nyare modell som marknadsförs samtidigt med den modell som tills nys varit den nyaste.

Uttrycket "ny personbil" används i 1 och 5 §§. Som anges i författningskommentaren till 1 § definieras uttrycket i artikel 2.2 i direktivet som "en personbil som inte tidigare har sålts till en person

som köpt den i annat syfte än att sälja eller leverera den”. Som Lagrådet förstår det är avsikten att alla nya personbilar ska omfattas av kravet på information och om man använder det uttrycket i paragrafen undanröjs frågetecknen. Lagrådet föreslår därför att orden ”nya personbilsmodeller” ersätts med ”nya personbilar”.

Vad som avses med uttrycket ”i närheten av” kommenteras inte i remissen. Måhända blir det än viktigare att beskriva vad som avses, om man ändrar till nya personbilar.

3 §

Enligt den här paragrafen ges konsumenterna rätt att få en översikt över alla nya personbilsmodellens bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp. Denna översikt ska enligt bestämmelsen utarbetas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Också här används uttrycket ”nya personbilsmodeller” och även här saknas en definition av detta (jfr 2 § ovan). Sannolikt menas att översikten ska innehålla alla modeller av sådana personbilar som fortfarande säljs som nya, alltså inte endast förekommer på begagnatmarknaden. Lagrådet föreslår därför att uttrycket ”alla nya personbilsmodellens” ersätts med ”alla modeller av nya personbilar”, eventuellt med en annan ordföljd; ”en översikt över bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp avseende alla modeller av nya personbilar”.

I den andra meningen i paragrafen anges att översikten kan lämnas i skriftlig eller digital form. Enligt Lagrådets uppfattning kan denna bestämmelse utgå. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan föreskriva om i vilka former översikten ska finnas (jfr 6 §).

4 §

Enligt paragrafen ska det på försäljningsstället på en affisch eller bildskärm visas en sammanställning över uppgifter om bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp för varje bilfabrikat. Sammanställningen ska enligt lagtexten omfatta "alla nya personbilsmodeller som visas eller bjuds ut till försäljning eller långtidsuthyrning på eller genom försäljningsstället".

Också här har Lagrådet synpunkter på uttrycken "visas eller bjuds ut" (jfr 1 § ovan) och "nya personbilsmodeller" (jfr 2 och 3 §§ ovan) och föreslår att andra meningen avslutas med "alla modeller av nya personbilar som bjuds ut till försäljning eller långtidsuthyrning på eller genom försäljningsstället".

5 §

I paragrafen finns bestämmelser om reklammaterial om nya personbilar.

Reklammaterial om (eller hellre "för") något antyder att bestämmelsen är avsedd att träffa bara fysiska medier för reklam (trycksaker). Om man vill undvika en sådan inskränkning av betydelsen vore det öppnare ordet "reklam" att föredra.

7 §

Paragrafen är placerad under rubriken "Sanktioner vid utebliven information" och lyder:

Om information inte lämnas i enlighet med 2–5 §§ denna lag eller föreskrifter som meddelats i anslutning till dessa bestämmelser ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Som lagtexten är utformad blir det oklart hur den nu föreslagna lagen förhåller sig till marknadsföringslagen. Självklart ska den lagen tillämpas när nya personbilar bjuds ut till försäljning, vilket det skulle kunna upplysas om i lagtexten eller i författningskommentaren. Vad som behöver regleras är att bestämmelserna i marknadsföringslagen om marknadsstörningsavgift inte ska tillämpas vid utebliven information enligt den nu föreslagna lagen.

Vidare anförs i lagrådsremissen att regeringen anser att det är lämpligt att det görs en hänvisning till 10 § tredje stycket marknadsföringslagen. Eftersom medlemsstaterna enligt artikel 11 i direktivet ska bestämma vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser kan det vara lämpligt att ta in en hänvisning till 10 § tredje stycket. Detta för att säkerställa att marknadsföringslagens regler om bl.a. sanktioner ska tillämpas om reglerna i den nu föreslagna lagen inte följs. Utformningen av hänvisningen är dock mindre lämplig eftersom det i 10 § tredje stycket inte regleras vad som är väsentlig information utan vad som gäller för väsentlig information.

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse:

Den information som ska lämnas enligt 2–5 §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser, ska anses vara väsentlig vid tillämpning av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (2008:486). Bestämmelserna i 29–36 §§ marknadsföringslagen om marknadsstörningsavgift ska inte tillämpas vid utebliven information.